

Public service til skade eller gavn?

Public service er en betegnelse for tv- og radiovirksomheder, der arbejder i offentlighedens tjeneste. Som public service virksomhed forpligter virksomheden sig til, at sikre den danske befolkning et bredt udbud af alsidige, kulturelle og oplysende programmer på alle relevante medieplatforme.

Formålet med public service er at gøre virksomheden uafhængig af økonomiske, kommercielle og politiske interesser og dermed give et uundværligt bidrag til den demokratiske debat. Når public service virksomheder skal tilrettelægge deres sendeflade, skal udbuddet omfatte nyhedsformidling, oplysning, debat, undervisning, kunst og underholdning. Der lægges stor vægt på saglighed og upartiskhed, da public service skal styrke borgernes handleevne i et demokratisk samfund. I dag skal public service desuden være tilgængeligt på internettet, i samme høje kvalitet af indhold, som på de øvrige platforme(*kulturstyrelsen.dk, DR's public service kontrakt for 2015-2018*).

Public service virksomheder, finansieres via licens. Danmarks Radio er i dag den eneste landsdækkende tv- og radiostation, der udelukkende er licensfinansieret. Licensen sikre årligt DR ca. 3,5 mia. kroner. Da TV2 i 1988 blev oprettet, var stationen også en public service kanal og fik derfor også del i licenspengene(*http://www.kulturstyrelsen.dk/medier/tv/dr/-11. Sep.*).

Det, at både DR og TV2 var licensfinansieret betød, at de konkurrencemæssigt stod stærkere end de øvrige kanaler, da de havde flere penge, til at producere mere attraktive programfald. Omkring årtusindskiftet blev TV2 kritiseret for ikke at opfylde deres public service forpligtelser, hvilket resulterede i, at der blev stillet mere specifikke og omfattende krav til både DR og TV2. Det betyder, at offentligheden i dag skal have indsigt i, hvorvidt stationerne lever op til deres forpligtelser(*Danmarks mediehistorie - s. 54-58*).

Bl.a. grundet kritikken om unfair konkurrence fra de ikke licensfinansierede stationer, valgte staten i 2003, at gøre TV2 til et aktieselskab. I samme omgang ændrede de public service forpligtelse til en "tilladelse til at drive public service-programvirksomhed." Ideen bag omlægningen var, at TV2 med tiden skulle privatiseres, hvilket staten mente ville styrke den private medieindustri (*http://www.kulturstyrelsen.dk/medier/tv/tv-2danmark-as/*).

TV 2's regionale stationer, modtager dog stadig licenspenge og hver region har hver deres public service kontrakt med kulturministeriet (*http://www.kulturstyrelsen.dk/medier/tv/tv-2-regionerne/public-service-kontrakter/*).

DR har også underskrevet en public service kontrakt med kulturministeriet, og skal hver år komme med en redegørelse til Radio- og TV-nævnet, der beskriver hvordan de har opfyldt deres forpligtelser (*http://www.kulturstyrelsen.dk/medier/tv/dr/*).

Public service har flere gange været oppe og vende i medierne. På nuværende tidspunkt går diskussionen på, hvorvidt DR fylder for meget på internettet og dermed er ved at kvæle de øvrige stationer.

Claus Hjort Frederiksen, Finansministeren(V), udtalte til Politiken "Danmarks Radio fylder for meget i mediebilledet, fokuserer for lidt på public service og er fuld af kedelig underholdning i den bedste sendetid....DR er blevet for dominerende blandt nyhedsudbydere på internettet, og det risikerer at udsulte de private medier."(Claus Hjort angriber DR - Politiken 26/08) Han tilslutter sig dermed flere danske mediehuse og borgerlige politikere argument om, at DR fylder for meget og

skader markedet. Han sætter desuden spørgsmålstegn ved, om DR overhovedet opfylder de krav public service kontrakten indeholder og mener, at DR i den bedste sendetid, kun viser kedelig underholdning. Claus Hjort Frederiksen frygter at DR's stærke position på internettet, vil kvæle de øvrige udbydere på markedet og andre mediehuset kalder det for unfair konkurrence.

3,5 mia. kroner årligt, stiller nogle krav til DR, krav Claus Hjort Frederiksen ikke mener DR lever op til. Han finder både TV2 og DR's sendeflader i primetime kedelige og fulde af amatør underholdning og mener vi bør genoverveje hvad licenspengene går til. (*"...Jeg siger ikke, at der ikke skal være underholdning....men public service er jo den egentlige grund til, at vi gerne vil give så mange skatteyderkroner til foretagendet."* – Claus Hjort angriber DR -Politiken 26/08)

Modsat de borgerlige partier er socialdemokraterne tilhænger af public service og mener, at Venstre ser DR som en fjende der skal bekæmpes. (*"Socialdemokraterne mener, at Venstre nu har udset sig DR, >>som en fjende man vil bekæmpe.<<"* –Claus Hjort angriber DR -Politiken 26/08) Kulturordfører for Socialdemokraterne Mogens Jensen udtaler til Politikken, *"...et godt udbud af både radio, tv og net indhold var noget vi skulle være fælles om at finansiere..."*.

Socialdemokratiet ser kritikken af public service og DR som et angreb på den danske velfærdsmodel. Det er vigtigt, at der vises noget for hele Danmarks befolkning, da det er os der betaler licens. Dette argument kan Claus Hjort Frederiksen(V) dog ikke sige imod (Hjort kan se 980 kanaler: DR kan ikke holde ham vågen -Politiken 27/08). Mogens Jensen(S) mener ikke, at det er public service vi skal se som en trussel, men derimod de store internationale virksomheder som Google og Yahoo. En holdning han deler med DR. Ulrik Haagerup, nyhedsredaktør for DR skriver i en artikel til Politiken; *"Lobbyorganisationer som Danske Medier burde erkende, at avisernes problem ikke skyldes DR's tilstedeværelse, og at ikke engang total lukning af DR ville løse de fundamentale finansieringsudfordringer, som de i lighed med private medier over hele verden gennemlever i disse år."*(Aldrig har behovet for public service være større -Politiken 27/08) I artiklen peger han desuden på, at mens vi herhjemme og i flere andre lande, prøver at modarbejde public service, starter de i Ukraine en ny og moderne public service station, der skal sikre, at der ikke tages kommercielle og politisk hensyn. (*...Og licenssystemet er opfundet for dels at sikre en uafhængighed af kommercielle hensyn og en armslængde til den politiske magt."* –Aldrig har behovet for public service været større -Politiken 27/08)

En ny svensk undersøgelse viser desuden, at de højreorienterede avisers kritisk af DR, som en unfair konkurrent, ikke holder stik. Undersøgelsen viser nemlig, at public service har en positiv indvirkning på markedet og ikke har forhindret nye mediehusets etablering eller det at drive og udvikle en medievirksomhed. Den svenske rapport konkluderede at public servicevirksomhederne hovedsagligt havde en positiv indvirkning, ved at tilbyde en alsidig programfalde til den svenske befolkning, på de forskellige medieplatforme (Svensk undersøgelse: Public service har positiv indvirkning på markedet" - Tvnyt.com 10/09). Fjerne man licenssystemet vil flere af DR's kanaler, af økonomiske årsager, have svært ved at overleve, da der simpelthen ikke er brugere nok, til at betale udgifterne (*"..de lytter der i dag tænder for P1, ville ikke kunne finansiere de udgifter der skal til, for at producere P1 Morgen..."* -Aldrig har behovet for Public service været større – Politiken).

DR's Generaldirektør er enig i den svenske undersøgelse, og kan ikke se hvordan de licensfinansierede medievirksomheder skader de privatejede. Hun siger bl.a.; *"DR er sat i verden*

for at sikre en bred og alsidig samfundsdebat, som skal understøtte demokratiet.” DR’s rolle i mediebranchen er vigtig, da de er uafhængige af økonomiske og politiske interesser, har fokus på hele Danmarks befolkning og det faktum, at alt indhold er frit tilgængeligt for alle. Marie Rørbye Rønn mener endvidere, at det er de store aktører som Facebook, Youtube, Netflix og Google der løber med opmærksomheden og annoncekronerne. (“...store internationale aktører, som æder sig ind på medieforbruget og markedet, f.eks. Netflix, Google, YouTube og Facebook, som i virkeligheden løber med både opmærksomhed og annoncekroner” –DR: De store udfordringer kommer fra Google og Facebook- Jyllands Posten). Marie Rørbye Rønn fremhæver i sin kronik, at kun 7% af al den tid danskerne bruger på internettet, bliver brugt på danske nyhedssites. (DR de store udfordringer kommer fra Google og Facebook – Jyllands Posten)

Foruden den nye svenske undersøgelse konkludere medieforskeren Dr. Jonathan Simon i 2013, at BBC faktisk have en gavnelig effekt på det private marked. I 2014 slog en undersøgelse fast, at det britiske tv-marked ikke blev svækket af BBC’s tilstedeværelse og ligeledes konkluderede en norsk rapport fra 2015, at konkurrencen mellem public service og de private mediehuse havde flere positive end negative effekter. (DR: De store udfordringer kommer fra Google og Facebook – Jyllands Posten)

Det er klart, at de 3,5 mia. licenskroner, sikre DR en indtægt de øvrige mediehuse ikke er sikret og dermed giver DR bedre konkurrencevilkår. Det, at de kan levere gratis nyhedsformidling på internettet, stiller de øvrige udbydere svagere, da de jo lever af abonnenter og reklameindtægter. Jeg forstå derfor godt de borgerlige politikkers ønske om et mere liberalt marked og de øvrige kanalers kritik af unfair konkurrence. Vi skal dog huske på, at licenspengene jo går til, at DR kan ramme hele Danmarks befolkning. Dvs. at DR skal bruge penge på, at holde programmer som P1 Morgen og lignende kørende, selvom programmerne ikke er rentable. De øvrige medievirksomheder som f.eks. TV3, er fri for denne alsidighed og kan i stedet tilrettelægge deres sendeflade, så den rammer deres målgruppe.

Det at DR skal tilrettelægge deres sendeflade, så den henvender sig til hele befolkningen, er måske med til at sikre en høj konkurrence på markedet, da de øvrige medievirksomheder er nødt til, at lave mere attraktive sendeflader, for at tiltrække og fastholde seere. Bliver DR også til en betalingskanal, er Danmarks Radio jo også nødsaget til, at segmentere og tilrettelægge deres sendeflade, så den henvender sig til deres målgruppe. Det vil betyde, at mange af DR’s programmer og kanaler blive sorteret fra. Bliver DR en betalingskanal på såvel tv’et som internettet, kan vi risikere, at det rammer de økonomiske svageste i samfundet, der måske ikke har råd til at betale for dyre tv-pakker eller månedlige abonnenter.

Jeg tror det er vigtigt, at vi forsat holder fast i DR som et licensfinansieret public service virksomhed, og på den måde sikrer, at hele Danmarks befolkning har adgang til nyheder og lignende, uden brugerbetaling ud over licensen. Jeg tror det er vigtigt, at alle har mulighed for at holde sig opdateret, for at vi kan bevare et demokratisk samfund.

Litteraturhenvisning

Websider:

Kulturstyrelsen.dk, **DR's public service kontrakt for 2015-2018**, 15. September 2015, http://www.kulturstyrelsen.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/KS/medier/tv/DR/Kontrakter/Kontrakt_2015-2018/DRs_PS-kontrakt_2015-2018.pdf

Kultrustyrelsen.dk, **DR – Licensfinansieret, landsdækkende public service**, 15. September 2015, <http://www.kulturstyrelsen.dk/medier/tv/dr/>

Kultrustyrelsen.dk, **TV 2 Danmark A/S – TV 2's historie**, 15. September 2015, <http://www.kulturstyrelsen.dk/medier/tv/tv-2danmark-as/>

Kulturstyrelsen.dk, **Public service kontrakter**, 15. September 2015, <http://www.kulturstyrelsen.dk/medier/tv/tv-2-regionerne/public-service-kontrakter/>

Bøger:

Jensen, Klaus B: **Danmarks mediehistorie 1995-2003**, forlaget Samfundslitteratur, 2003

Artikler

Carl Emil Arnfred, Jesper Thobo & Kristian Klarskov: **Claus Hjort angriber DR**, Politiken, 26. Aug. 2015 KL. 22.31

Jesper Thobo-Carlsen, Politisk redaktør: **Hjort kan se 980 tv-kanaler: DR kan ikke holde ham vågen**, Politiken, 27. Aug. 2015 KL 06.27

Ulrik Haagerup, Nyhedsdirektør i DR: **"Aldrig har behovet for public service været større"**, Politiken, 27. Aug. 2015 KL 18.46

Stig Hartvig Nielsen: **"Svensk undersøgelse: Public service har positiv indvirkning på markedet"**, Tvnyt.com, 10. September 2015 – informedia.dk

Mikkel Fyhn Christensen, **"DR: De store udfordringer kommer fra Google og Facebook,"** Jyllands-Posten – Kultur, 10. Sep. 2015 KL. 05:50